

4. Карпінський Б.А., Ши́ра Т.Б. Проблеми формування і використання інноваційно-технологічного потенціалу машинобудівного комплексу та напрямки їх вирішення// Соціально-економічні дослідження в перехідний період. Регіональні суспільні системи: Зб. наук. праць. – Львів: ІРД НАН України. – 2004, вип. 3 (XLVII), ч. 2. – С. 77-86.

5. Карпінський Б.А., Ши́ра Т.Б. Інноваційно-технологічний потенціал регіону: аналіз формування та фінансування// Регіональна економіка. – 2007, № 2. – С. 77-86.

6. Оскольський В. Про перспективи становлення конкурентоспроможної регіональної економіки// Фінанси України. – 2007, № 6. – С. 4-11.

7. Рихтюк В.Л. Інноваційне підприємництво як складова сталого економічного зростання// Актуальні проблеми економіки. – 2004, № 10. – С. 135-139.

8. Тарнавська Н. Інноваційне забезпечення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання України// Економіст. – 2007, № 10. – С. 56-61.

9. Чабан В.Г. Вибір джерела фінансування інноваційної діяльності// Формування ринкових відносин в Україні. – 2006, № 4. – С. 61-64.

10. Інноваційна діяльність у Львівській області за 2006 рік: Статистичний зб.// Головне управління статистики у Львівській області. – Львів: ГУСЛЮ, 2007. – 75 с.

УДК 65.014.1+658.14/17

Доц. С.С. Гринкевич, канд. екон. наук;
магістрант М.А. Михалевич – Львівська КА

ЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ РИНКОВИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ

Обґрунтовано сутність управління фінансовою стійкістю підприємства як системи принципів розроблення і реалізації стратегічних рішень. Визначено основну мету стратегічного управління фінансовою стійкістю підприємства та цілі уможливлення досягнення цієї мети.

Ключові слова: фінансова стійкість, стратегічне управління, економічні принципи, дерево цілей, головна мета стратегічного управління, стратегічні цілі

*Assoc. prof. S.S. Hrynkevych; undergraduate M.A. Myhalevych –
L'viv commercial academy*

Economic strategic government of enterprise financial firmness bases are in the conditions of market transformations

Grounded essence of management of enterprise financial firmness as systems of principles of development and realization of strategic decisions. Certainly primary purpose of strategic management of enterprise financial firmness and whole doing of achievement of this purpose possible.

Keywords: financial firmness, strategic management, economic principles, tree of aims, primary objective of strategic management, strategic aims

Ринкова система перетворення економічних механізмів ведення бізнесу обумовлюється зміною форм та методів управління підприємством щодо уможливлення формування його адаптації до динамізму суспільного відтворення ресурсних можливостей. Для цього підприємству необхідно, насамперед, найбільш повно враховувати зміни в конкурентному середовищі, які є потенційними загрозами і майбутніми можливостями. Потрібно передбачити непередбачувані сили, критичні тенденції з боку оточення та обмежити їх можливий вплив на підприємство.

Актуальним для цілісності господарської системи підприємства є прийняття економічних рішень стосовно стратегічного передбачення управління доходами та витратами, рухом активів, капіталу та грошових потоків, управління структурою капіталу та іншими аспектами його діяльності. Забезпеченість підприємства необхідною сумою капіталу та різних видів активів є основою його функціонування і запорукою стабільного позиціонування на ринку. А саме фінансове забезпечення господарської системи підприємства є необхідною умовою реалізації поставлених стратегічних завдань.

Дослідження механізму стратегічного управління фінансовою стійкістю підприємства проводили як вітчизняні, так і закордонні вчені-економісти: І.О. Бланк, А.Е. Воронкова, І.В. Дем'яненко, В.І. Іващенко, В.М. Кочеткова, Л.О. Лігоненко, С.В. Оборська, Н.В. Тарасенко, З.Є. Шершова, зарубіжні В.Г. Артеменко, Л.Т. Гіляровська, А.В. Грачова, Дж. Джоборд, О.В. Єфімова, Г.В. Савицька, О.С. Стоянова, К. Уолш.

Очевидним є і те, що умовою життєздатності та основою розвитку будь-якого підприємства є забезпечення його фінансової стійкості.

Фінансова стійкість підприємства – це головний компонент загальної стійкості підприємства, що є об'єктом фінансового управління, його господарською діяльністю та характеризує стан фінансових ресурсів як забезпеченість пропорційного, збалансованого розвитку при збереженні платоспроможності, кредитоспроможності в умовах припустимого рівня ризику [1, с. 301]. При цьому, управління фінансовою стійкістю підприємства є системою принципів та методів розроблення і реалізації управлінських рішень, пов'язаних із забезпеченням постійного зростання прибутку, збереженням платоспроможності і кредитоспроможності, підтриманням фінансової рівноваги.

Зрозуміло, що управління фінансовою стійкістю підприємства та її стратегічна націленість має певні особливості: по-перше, відповідає ознакам підпорядкованості до загальної системи управління господарсько-фінансовою діяльністю підприємства; по-друге, залежить від економічних особливостей конкурентного середовища та організаційно-правової форми функціонування підприємства; по-третє, завжди пов'язано з постійною дією певних фінансових ризиків погіршення економічної урегульованості використання ресурсного потенціалу.

На нашу думку, процес стратегічного управління фінансовою стійкістю необхідно розглядати на основі економічних принципів, що адекватні умовам та особливостям на різних рівнях господарської діяльності. Враховуючи економічні можливості підприємств в умовах ринкового середовища, ми пропонуємо наступні принципи стратегічного управління фінансовою стійкістю суб'єкта господарювання (рис. 1).

З врахуванням сутності та принципів управління фінансовою стійкістю торговельних підприємств формуються його стратегічні цілі. Зокрема, стратегічні цілі управління фінансовою стійкістю належать більшою мірою до напрямку зміцнення становища підприємства в галузі, збереження і підвищення її довгострокових конкурентних позицій на ринку. Ці цілі, зазвичай, встановлюються на більш середньострокові періоди та орієнтовані на досягнення економічного результату в досить недалекому майбутньому.

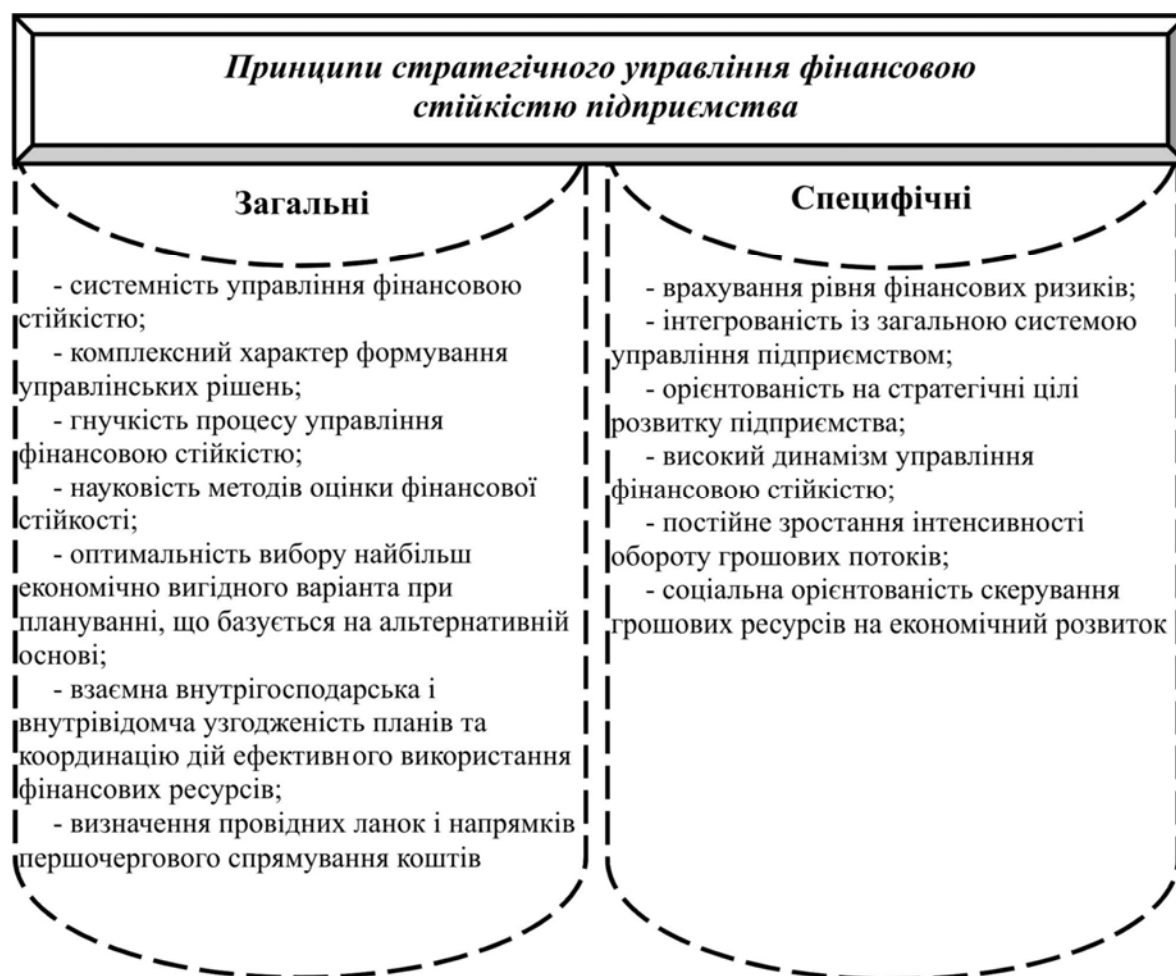

Рис. 1. Економічні принципи стратегічного управління фінансовою стійкістю підприємства

На нашу думку, у ході визначення системи цілей управління фінансовою стійкістю потрібно використовувати комплексний підхід, як відображення економічних можливостей підприємства відповідно до змін конкурентного середовища. Це можна забезпечити шляхом побудови так званого "дерева цілей" (рис. 2), де встановлюються конкретні виміряні цілі, що покладені в основу певних видів діяльності.

"Дерево цілей" управління фінансової стійкості – це наочне графічне зображення підпорядкованості та взаємозв'язку цілей, що демонструє розподіл стратегічної мети на підцілі, завдання та окремі дії. При цьому, основною ідеєю щодо побудови "дерева цілей" управління фінансовою стійкістю підприємства є декомпозиція, що використовується для того, щоб пов'язати стратегічну мету зі способами її досягнення, сформульованими у вигляді завдань для окремих виконавців.

Оскільки генеральна мета, основні і допоміжні цілі служать орієнтиром для всіх наступних етапів розроблення стратегії, вибір їх є першим і найвідповідальнішим рішенням при стратегічному управлінні фінансовою стійкістю.

Доцільно відзначити, що у системі стратегічного управління фінансовою стійкістю важливу роль відіграє визначення головної мети, адже саме вона визначає концепцію розвитку підприємства, основні напрями його ділової активності та служить орієнтиром у середовищі ринкових перетворень.

Рис. 2 "Дерево цілей" системи стратегічного управління фінансовою стійкістю підприємства

Головна мета управління фінансовою стійкістю підприємства органічно поєднана з головною метою фінансового менеджменту загалом, реалізується з нею в єдиному комплексі та виступає як забезпечувальна до неї. Зокрема, Л.Т. Гіляровська та А.О. Вехорева вважають, що метою управління фінансовою стійкістю підприємства є підтримка його фінансової рівноваги, уникнення ризиків для інвесторів і кредиторів та оцінка його заборгованості [2, с. 17]. Г.В. Козаченко, А.Е. Воронкова, В.Ю. Медяник та В.В. Назарова головною метою механізму управління фінансовою стійкістю підприємства вважають забезпечення створення ефективної системи взаємодії, яка, з одного боку, не має збиткових зв'язків, що уповільнюють роботу підприємства, а з іншого – включають всі ті зв'язки, відсутність яких призвела б до порушення заданих параметрів [4, с. 129].

О.В. Єфімова, О.С. Стоянова, Д.В. Шиян, Н.І. Строченко, головним завданням управління фінансовою стійкістю підприємства вважають забезпечення оптимальної структури його активів, що дасть змогу забезпечити платоспроможність підприємства та, як результат, його фінансову стійкість [3, с. 36; 5, с. 11; 113, с. 30].

На нашу думку, головною метою управління фінансовою стійкістю підприємства є забезпечення фінансової безпеки та стабільності функціонування і розвитку підприємства у довгостроковій перспективі в межах допустимого рівня ризику. Відповідно, забезпечення високого рівня фінансової стійкості підприємства в процесі його розвитку та функціонування забезпечується формуванням оптимальної та гнучкої структури капіталу, забезпе-

ченням постійної платоспроможності та ліквідності, збалансуванням грошових потоків, забезпеченням кредитоспроможності, вільним маневрування грошових коштів, забезпеченням оптимальної структури активів та постійним стабільним перевищення доходів над витратами.

Отже, спроможність підприємства є вчасно здійснювати платежі, фінансувати свою діяльність на розширеній основі, переносити непередбачені потрясіння і підтримувати свою ліквідність в умовах стратегічної спрямованості свідчить про його стійкий фінансовий стан, і навпаки.

Стратегічне управління фінансовою стійкістю підприємства забезпечує стабільну платоспроможність у тривалій перспективі, в основі якої є можливості постійної збалансованості активів і пасивів, доходів і витрат, позитивних і негативних грошових потоків.

В умовах ринкових перетворень перспективи подальших досліджень системи стратегічного управління фінансовою стійкістю підприємства уможливають формування моделі розроблення конкретних рекомендацій, що спрямовані на ефективніше використання фінансових ресурсів і зміцнення фінансового стану при різноманітності варіантів досягнення прогностичних орієнтирів.

Література

1. Борисов А.Б. Большой экономический словарь. – М.: Книжный мир, 2002. – 895 с.
2. Гиляровская Л.Т., Вехорева А.А. Анализ и оценка финансовой устойчивости коммерческого предприятия. – СПб.: Питер, 2003. – 256 с.
3. Ефимова О.В. Финансовый анализ. 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Изд-во "Бухгалтерский учет", 1999. – 352 с.
4. Козаченко Г.В., Воронкова А.Е., Медяник В.Ю., Назаров В.В. Малий бізнес: стійкість та компенсаторні можливості: Монографія. – К.: Лібра, 2003. – 328 с.
5. Стоянова Е.С. Финансовый менеджмент. Российская практика: Монография. – М.: Перспектива, 1995. – 320 с.
6. Шиян Д.В., Строченко Н.І. Фінансовий аналіз: Навч. пос. – К.: А.С.К., 2003. – 240 с.

УДК 337.37.1:21

Доц. С.Д. Смолінська, канд. екон. наук –
Львівська державна фінансова академія

ПРОБЛЕМИ МАРКЕТИНГОВОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ РИНКУ ЗЕМЛІ В УКРАЇНІ

Розглянуто проблему формування системи маркетингового обслуговування ринку землі в Україні. Особливий акцент поставлено на сегментації ринку як одному із важливих інструментів маркетингу.

Assoc. prof. S.D. Smolinska – L'viv state financial academy

Problems of marketing system forming in land market sphere in Ukraine

The article deals with the problems of marketing system forming in land market sphere in Ukraine. Specially some necessary ascents of land market segmentation as a main marketing instrument are shown.

Постановка проблеми. За сучасного розвитку земельних відносин для ефективного функціонування ринку землі необхідна певна система обслуговування його потреб, тобто система маркетингу. У зв'язку із недоскона-